

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. R. nie podlega, od 1 stycznia 2016 r., ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, jako pracownik u płatnika składek (...) M. R.. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w dniu 1 stycznia 2016 r. pomiędzy A. R. , a płatnikiem zawarto umowę , której nadano nazwę umowy o pracę na czas nieokreślony od 1 stycznia 2016 r., i mocą której, A. R. powierzono obowiązki księgowej ,w pełnym wymiarze czasu pracy ,z wynagrodzeniem w wysokości 1 850,00 zł. Organ rentowy podkreślił ,że po krótkim okresie zatrudnienia tj. już od dnia 9 marca 2016 r. A. R. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby (absencja chorobowa trwała do 6 września 2016 r. , a od dnia 7 grudnia 2016 r. A. R. stała się ponownie niezdolna do pracy). Organ rentowy podkreślił ,że o ile przedstawiono listy płac , zaświadczenie o instruktażu BHP , czy też miesięczną ewidencję czasu pracy oraz zakres obowiązków , o tyle A. R. miała zostać dopuszczona do pracy bez aktualnego badania lekarskiego. Zdaniem organu rentowego , całokształt zebranego materiału dowodowego wskazuje , że A. R. nie świadczyła pracy na rzecz płatnika składek. W ocenie organu rentowego , umowa o pracę zawarta między A. R. , a płatnikiem składek nosi znamiona czynności pozornej , której celem było obejście przepisów prawa i uzyskanie dzięki temu świadczenia wypłacanego z ubezpieczenia społecznego – zasiłku chorobowego.

/decyzja k.54 - 55 akt ZUS/

W dniu 5 maja 2017 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie A. R. od powyższej decyzji , w którym wniosła o jej uchylenie i umorzenie postępowania w tym przedmiocie. Skarżąca wskazała ,że stanowisko zaprezentowane przez organ rentowy jest nieuzasadnione i pozbawione jakichkolwiek podstaw. A. R. podkreśliła ,że wprawdzie w okresie od 9 marca 2016 r. do 6 września 2016 r. oraz od 7 grudnia 2016 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim , ale było to spowodowane chorobą , na którą skarżąca leczy się od wielu lat (tj. astmą oskrzelową).W okresie zaś obecności w pracy , skarżąca rzetelnie wykonuje powierzone jej obowiązki pracownicze , a mogą to potwierdzić zarówno właściciel firmy , jak i zatrudnieni w niej pracownicy. A. R. wskazała ,że nie posiada zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy po zakończeniu zwolnienia lekarskiego , ale wynika to z faktu ,że uzyskanie takiego zaświadczenia wymagało uiszczenia kwoty 100 zł , a skarżąca nie dysponowała taką kwotą.

/odwołanie k. 2-2/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 5 czerwca 2017 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy przytoczył argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.9 - 10/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. R., od dnia 5 kwietnia 2013 r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) M. R.. Siedziba firmy znajduje się w Ł. (siedziba główna firmy zlokalizowana jest przy ulicy (...), a ponadto działalność wykonywana jest przy Placu (...)). Przeważającym przedmiotem działalności firmy jest działalność rachunkowo – księgowa oraz doradztwo podatkowe.

/wypis z (...) k.84, także k. 48 akt ZUS/

A. R., urodzona (...), legitymuje się wykształceniem średnim , ukończyła pomaturalne studium ekonomiczne.

/okoliczność bezsporna/

M. R. jest synem A. R..

/okoliczność bezsporna/

W 2016 r. firma płatnika zajmowała się obsługą księgową około 30 firm.

/zeznania wnioskodawczyni min.00:06:30 – 00:09:03 protokołu rozprawy z dnia 18 września 2017 r. , płyta CD k.95 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k. 70 – 71 oraz zeznania świadka K. C. k.72/

W dniu 1 stycznia 2016 r. pomiędzy firmą (...) M. R. , a A. R. została zawarta umowa, nazwana umową o pracę na czas nieokreślony, od 1 stycznia 2016 r. W treści umowy wskazano, że A. R. będzie świadczyć pracę na stanowisku księgowej z wynagrodzeniem w wysokości 1 850,00 zł w pełnym wymiarze czasu pracy. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano Ł. ul. (...).

/umowa o pracę w dokumentacji pracowniczej wnioskodawczyni k.68/

Nie przedstawiła zaświadczenia lekarskiego , o zdolności do podjęcia czynności na tym stanowisku.

/okoliczność bezsporna/

A. R. została zgłoszona przez ww. płatnika składek do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 stycznia 2016 r.

/ustalenia w aktach ZUS/

W dniach od 4 do 5 stycznia 2016 r. A. R. odbyła szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

/karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP w dokumentacji pracowniczej wnioskodawczyni k.68/

Do powierzonych wnioskodawczyni obowiązków księgowej należało:

- sporządzanie i wysyłanie deklaracji VAT , VAT – UE oraz zaliczek dochodowych.
- sporządzanie bilansów , (...) oraz informacji dodatkowej.
- wprowadzanie do systemu dokumentów oraz ich dekretowanie.

/zakres obowiązków wnioskodawczyni k.41 akt ZUS/

Pomimo, że firma płatnika była zarejestrowana pod tym samym adresem, co miejsce zamieszkania A. R. , to jednak biuro firmy mieściło się przy Placu (...) w Ł..

/zeznania wnioskodawczyni min.00:06:30 – 00:09:03 protokołu rozprawy z dnia 18 września 2017 r. , płyta CD k.95 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k. 70 – 71/

Zadania wykonywane przez A. R. sprowadzały się do księgowania dokumentów , czy też do sporządzania bilansów firm (takich jak: (...) sp. z o.o. , C. corp.). **W relacjach płatnik – wnioskodawczyni nie było podporządkowania pracowniczego** : A. R. uzgadniała z M. R. co ma wykonać , ale relacja ta odzwierciedlała relację: matka – syn. Wnioskodawczyni **wykonywała część czynności w biurze mieszczącym się przy Placu (...)** , gdzie była siedziba firmy syna, wielokrotnie zabierała dokumenty i księgowała je w domu. A. R. nie obowiązywały stałe godziny pracy , gdyż **miała elastyczny czas wykonywania czynności** . Wnioskodawczyni nie musiała być, i nie była - obecna w pracy codziennie.

/zeznania wnioskodawczyni min.00:06:30 – 00:09:03 protokołu rozprawy z dnia 18 września 2017 r. , płyta CD k.95 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k. 70 – 71/

Z ewidencji czasu pracy wnioskodawczyni wynika - ośmiogodzinny dzień pracy.

/ewidencja czasu pracy wnioskodawczyni k.28 – 40/

A. R. była obecna w biurze płatnika , przy czym część powierzonych jej zadań wykonywała w swoim domu (sporządzała bilanse ,czy też rachunki zysków i strat dla spółek obsługiwanych przez płatnika).

/zeznania świadka K. C. k.72/

Wnioskodawczyni była obecna w siedzibie firmy , ale nie wykonywała czynności w stałych godzinach. W ramach wykonywanych zadań , A. R. współpracowała ze S. O..

/zeznania świadka S. O. k.72 – 73/

K. C. oraz S. O. były pracownikami firmy,, (...) M. R..

/okoliczność bezsporna/

A. R. , w ramach realizowanych czynności w firmie (...), zajmowała się (...) firmy (...), a czynności te wykonuje do chwili obecnej.

/zeznania świadka J. J. k.73/

Z uwagi na schorzenia natury pulmonologicznej , od wielu lat A. R. pozostaje pod opieką specjalistycznej przychodni i przyjmuje leki.

/dokumentacja medyczna k.25 – 58 , informacja NFZ k.89 – 90/

Zaświadczenia lekarskie o niezdolności do pracy zostały wystawione A. R. w okresie od 9 marca 2016 r. do 6 września 2016 r. oraz od 7 grudnia 2016 r.

/ustalenia w aktach ZUS/

Od dnia 7 grudnia 2016 r. A. R. była nieobecna w pracy przez pół roku.

Po zakończeniu zwolnienia nie powróciła do pracy .

A. R. nie przedstawiła świadectwa pracy.

/zeznania wnioskodawczyni min.00:06:30 – 00:09:03 protokołu rozprawy z dnia 18 września 2017 r. , płyta CD k.95 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k. 70 – 71/

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd nie dał wiary zeznaniom A. R., w zakresie, w jakim wskazywała na wykonywanie pracy na rzecz firmy płatnika w rygorze stosunku pracy. Podkreślić bowiem należy , że, ze złożonych przez wnioskodawczynię zeznań, wynika, że w relacji łączącej ją z firmą płatnika występowały elementy obce stosunkowi pracy.

W odniesieniu do zeznań świadków: K. C. , S. O. oraz J. J. wskazać należy, że co prawda świadkowie ci potwierdzili, że wnioskodawczyni przebywała w biurze płatnika przy Placu (...) w Ł. , to jednak z zeznań tych nie wynika czy wykonywała pracę na podstawie stosunku pracy. W ocenie Sądu ww. świadkowie nie posiadają wiedzy odnośnie do rzeczywistej formy prawnej łączącej wnioskodawczynię z płatnikiem.

Podkreślić także należy, że w trakcie niniejszego postępowania , wnioskodawczyni nie przedstawiła podstawowego dokumentu związanego z zawarciem umowy o pracę tj. zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do wykonywanie obowiązków na powierzonym stanowisku , co w aspekcie **art. 229 & 4 kodeksu pracy** , Sąd rozważył poniżej.

Sąd rozważył także fakt, że, wprawdzie z akt sprawy wynika, że wnioskodawczyni została zgłoszona do pracowniczych ubezpieczeń społecznych, ale samo dokonanie tej czynności, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału, nie miało znaczenia dla dokonania oceny charakteru czynności realizowanych przez wnioskodawczynię.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika organu rentowego o zobowiązanie wnioskodawczyni do wskazania przedsiębiorców, których rozliczała w ramach wykonywanej pracy oraz o zobowiązanie świadka, K. C., do wskazania klientów obsługiwanych przez biuro w latach 2015 – 2016. Wskazać bowiem należy, że podnoszone kwestie były przedmiotem ustaleń Sądu i tym samym wniosek pełnomocnika organu rentowego zmierzał jedynie do wydłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią **art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1** ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz.963 ze zm.) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika, na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, została zawarta w przepisie art.8 ust.1 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art.22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści **art. 22§1 k odesku pracy**, przez nawiązanie stosunku pracy, pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych.

Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,
- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy
- 4) i na jego ryzyko,
- 5) odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana

składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987). Sam fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdzono, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się, jednak, do sytuacji, gdy podejmowane czynności, w ramach – formalnie - zawartej umowy o pracę, nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy, są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik pozoruje wykonywanie czynności, jedynie po to, aby wykreować dowody świadczenia - pracy . Nawiązanie umowy o pracę może, bowiem, wynikać z czynności faktycznych, wyrażających się, z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej - zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

W ocenie Sądu, analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że wnioskodawczyni nie wykonywała pracy na rzecz M. R. - na podstawie umowy o pracę.

Przede wszystkim, w ramach wykonywania przez wnioskodawczynię czynności, nie występował element podporządkowania pracowniczego. Oczywiście kształt podporządkowania pracownika może być różny, m.in. w zależności od pełnionej funkcji lub zajmowanego stanowiska. Najbardziej charakterystyczny aspekt podporządkowania określa **art.100 k.p.**, wskazując na obowiązek pracownika stosowania się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy. Wszystkich pracowników, zatrudnionych podstawowym czasie pracy, obowiązuje ta sama norma czasu pracy określona w **art.129§1 k.p.**, pracownicy są zobowiązani do wykonywania pracy określonego rodzaju, który powinien wynikać z umowy o pracę i są rozliczani z wykonania pracy pod kątem starannego działania.

W wykonywaniu analizowanej umowy o pracę, nie występuje z całą pewnością element podporządkowania, natomiast - występuje elastyczność, a więc brak koniecznego, w ramach stosunku pracy, – rygoryzmu odnośnie **do czasu** wykonywania czynności oraz brak rygoryzmu odnośnie do miejsca wykonywania czynności, na podstawie – formalnie zawartej umowy o pracę. . Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, iż wnioskodawczyni nie była rozliczana z czasu pracy, a o tym, ile danego dnia spędzi czasu na wykonywaniu powierzonych czynności, polegających na świadczeniu usług księgowych, decydowała ona sama. Co również istotne, wnioskodawczyni dysponowała **samodzielnością decyzyjną co do miejsca wykonywania czynności**, i to od niej zależało czy danego dnia będzie je wykonywać w biurze płatnika, czy też - w swoim mieszkaniu.

I, jak wynika z dokonanych ustaleń, w tym – przede wszystkim, na podstawie zeznań samej wnioskodawczyni, zatem osoby, najlepiej znającej realia funkcjonowania firmy syna i relacji między poszczególnymi podmiotami, związanymi z tą działalnością – wnioskodawczyni jednoznacznie zeznała, że w relacjach płatnik – wnioskodawczyni nie było podporządkowania pracowniczego: A. R. uzgadniała z M. R. co ma wykonać, **ale uzgodnienia odzwierciedlały relację: matka – syn.**

Dodatkowo należy wskazać, iż wnioskodawczyni nie przedstawiła zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do wykonywania obowiązków na powierzonym jej stanowisku, **a, zgodnie art. 229 § 4 k.p.** - pracodawca nie może dopuścić do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego, stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku, Dziwić to może o tyle, że pracodawca dopuszczając pracownika do pracy bez aktualnych badań lekarskich, naraża się na odpowiedzialność i tym samym zachowanie płatnika, w rozpatrywanej sprawie, nie było racjonalne. Ponadto, wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni, to pracodawca ponosi koszty badań dopuszczających pracownika do pracy. Uprawniona jest zatem teza, że u podstaw zaangażowania wnioskodawczyni u płatnika nie leżało zawarcie umowy o pracę, a jedynie stworzenie wnioskodawczyni, w związku z występującym schorzeniem, ochrony ubezpieczeniowej. Samo zaś zgłoszenie wnioskodawczyni do obowiązkowych ubezpieczeń

społecznych, wprawdzie czyniło zadość wymogom formalnym, ale nie mogło zostać uznane za skuteczne. **To implikuje uprawnioną tezę, że strony nie zamierzały zawierać - umowy o pracę.**

Dodatkowo wskazać należy, że podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika, rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Stosunek pracy jest, bowiem, stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. W sytuacji, gdy strony nie pozostają faktycznie związane stosunkiem pracy, nie można mówić o fakcie podlegania pracowniczym ubezpieczeniom społecznym. Natomiast sam fakt wykonywania, za wynagrodzeniem, określonego rodzaju czynności przez jedną ze stron na rzecz drugiej, w zależności od cech danego stosunku prawnego, co do zasady może zostać zakwalifikowany, jako umowa o dzieło, umowa zlecenia lub też umowa o świadczenie usług, o której mowa w art.750 k.c. wobec której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ocena, z jakim, faktycznie stosunkiem prawnym, mamy do czynienia na gruncie przedmiotowej sprawy, pozostaje jednak poza zakresem rozważań Sądu Okręgowego, albowiem przedmiotem zaskarżonej decyzji była wyłącznie umowa o pracę.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego, oceny zawartej umowy o pracę, sposobu jej wykonywania zarówno przed okresem niezdolności ubezpieczonego do pracy jak i w okresie tej niezdolności, wynika, że wnioskodawczyni i płatnik składek zawarli umowę o pracę, której nie mieli zamiaru realizować. Umowa ta została zawarta jedynie w celu uzyskania przez wnioskodawczynię ochrony ubezpieczeniowej. Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że był to jedyny cel zawarcia umowy o pracę. Wnioskodawczyni nie świadczyła pracy w reżimie umowy o pracę, bowiem w wykonywaniu pracy występują elementy obce dla stosunku pracy – brak podporządkowania pracowniczego, elastyczność czasu pracy, samodzielność decyzyjna w wyborze czasu oraz miejsca realizacji czynności.

Sąd rozważył także aspekt, **podniesiony przez organ rentowy, w zaskarżonej decyzji** – a mianowicie - pozorną zawartą czynności prawnej.

Zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorów. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana.

W wyroku z dnia 2 lipca 2008 roku (II UK 334/07, Lex nr 531865) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji, gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia.

W ocenie Sądu, celem podjętych przez wnioskodawczynię działań było uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Nawet, jeżeli nie można, wprost, wykazać pozorowości świadczenia czynności, objętych przedmiotową umową, nazwaną umową o pracę, to z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż umowa o pracę nie była wykonywana. Wprawdzie płatnik składek założył akta osobowe to jednak, w ocenie Sądu, dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy.

Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę, nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, iż zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji nie odpowiada treści art.22 k.p. Umowa ta jest zatem nieważna z uwagi na jej pozorność (art.83§1 k.c.).

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku pracy, jaka jest wola stron. Powyższa kwestia przestaje być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek pracy, gdy po uregulowaniu niespełna jednomiesięcznych składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W systemie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada solidaryzmu. Solidaryzm oznacza urzeczywistnienie idei samopomocy społecznej poprzez udzielanie świadczeń osobom znajdującym się w potrzebie, z funduszu wypracowanego wspólnym wysiłkiem ubezpieczonych. Oznacza to, że płacą wszyscy, a korzystają tylko ci którzy zostali dotknięci ryzykiem socjalnym. (por. W. Muszalski Ubezpieczenie społeczne, Warszawa 2004). Tymczasem działania płatnika i wnioskodawczyni zmierzały do tego, aby osiągnąć nieuzasadnione świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez A. R. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie,, (...) M. R. odpowiada prawu i na podstawie art.477¹§1 k.p.c. wyroku oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98§1 i §3 k.p.c., zgodnie z treścią którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika. W uchwale z dnia 6 lutego 2016 roku (III UZP 2/16) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego; o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stosownie do wartości przedmiotu sporu.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy wygrał sprawę w całości, stąd Sąd obciążył wnioskodawczynię obowiązkiem zwrotu poniesionych przez organ rentowy kosztów zastępstwa radcowskiego, ustalając wysokość należności w oparciu o przepis § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. Z 2015 roku, poz.1804 z późn. zm.).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni

S.B.